

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Müşavirliği

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK-İDARİ PERSONEL
DİSİPLİN SORUŞTURMASI REHBERİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK-İDARİ PERSONEL
DİSİPLİN SORUŞTURMASI REHBERİ

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesine göre üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları olup, belirtilen maddede bu cezaları gerektiren fiiller sayılmıştır.

Üniversitelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında görev yapan idari personele uygulanabilecek disiplin cezaları ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinde düzenlenen uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma disiplin cezalarıdır. Bu cezalar sadece üniversitelerde 657 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan idari personele(memurlara) uygulanabilecektir. Akademik personele uygulanamaz. Aynı şekilde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde sayılan disiplin cezaları da üniversitelerde görev yapan idari personele uygulanamayacak olup, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin A-B-C-Ç-D-E-F-G fıkralarında yer alan disiplin soruşturmalarında uyulması gereken esas ve usullere ilişkin tüm düzenlemeler idari personel(memurlar) hakkında yürütülecek olan disiplin soruşturmalarında da geçerli olacaktır.

Üniversitelerde görev yapan öğretim elemanları ve idari personel(memurlar) dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve toplu iş sözleşmesine tabidir.

Bu rehber, üniversitemizde görev yapan akademik ve idari personel hakkında disiplin soruşturmasının açılması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşamalarında dikkat edilmesi gereken bazı önemli hususlara ilişkin açıklamalar ve yazışma örnekleri içermektedir. Soruşturmanın her aşamasında mevzuatın güncel hali göz önünde bulundurulmalı, basılı halde bulunan metin içerikleri ile çeşitli internet sitelerinde bulunan rehber veya mevzuatın değişmiş veya güncelliğini yitirmiş olabileceği hususları göz önünde bulundurulurken, mevzuatın güncel haline www.mevzuat.gov.tr adresinden ulaşılması önem arz etmektedir.

DİSİPLİN CEZALARI

A-2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b Maddesine Göre Üniversitelerde Görev Yapan Öğretim Elemanlarına Uygulanabilecek Disiplin Cezaları :

1-Uyarma: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek.
- Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek.

- c) Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak.
d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.

2-Kınama: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- a) (Mülga: 15/4/2020-7243/7 md.)
b) Resmi olarak ders vermekle yükümlü bulunulan öğrencilere özel ders vermek.
c) (Mülga: 15/4/2020-7243/7 md.)
d) Üniversite veya bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri kurumun izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullandırmak.
e) Yayınlarında hasta haklarına riayet etmemek.
f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda veya diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak.
g) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak.
h) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak.
ı) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.
j) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.
k) Araştırmacılar veya yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak.
l) (Mülga: 15/4/2020-7243/7 md.)
m) İçeriği itibarıyla şiddet veya nefret amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları teşhir etmek yahut kurumların herhangi bir yerine asmak.
n) Yükseköğretim kurumları içinde siyasi parti faaliyetinde bulunmak veya siyasi parti propagandası yapmak.
o) Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kusurlu davranmak.
p) Mevzuatta öngörülen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek.
r) Görevi sırasında amirine sözle saygısızlık etmek.
s) Görevle ilgili resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kaybetmek veya kusurlu davranışlarıyla bunlara zarar vermek.
t) (İptal alt bent: Anayasa Mahkemesinin 28/12/2023 Tarihli ve E: 2020/55, K: 2023/228 Sayılı Kararı ile.)
u) Görevi gereği katılmakla yükümlü olduğu kurul ve toplantılara izinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içinde birden fazla katılmamak.

3-Aylıktan veya ücretten kesme: Brüt aylıktan; veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan veya ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının organlarında yapılan konuşma ve alınan kararları, yetkili olmadığı halde organ veya üyelerinin aleyhinde davranışlara yol açmak amacıyla dışarı yaymak.

b) Kuruma ait araç, gereç, belge ve benzeri eşyayı görevin sona ermesine ve kurumca yazı ile istenmesine rağmen belirlenen süre içinde geri vermemek.

c) Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek.

d) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak.

e) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak.

f) (Mülga: 15/4/2020-7243/7 md.)

g) Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.

h) Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.

ı) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak suç isnadında bulunmak.

j) Hukuka aykırı olarak kurumun bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına kasten girmek veya orada kalmak.

k) Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.

l) Kasıtlı olarak; görevi tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek.

m)Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek.

n)Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak, bu yeri kullanmak veya kullandırmak.

o) Yasaklanmış her türlü yayını basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya teşhir etmek.

4-Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme: Devlet yükseköğretim kurumlarında görev yapan aylıklı öğretim elemanlarının buldukları kademedeki ilerlemelerinin fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının ise fiilin ağırlık derecesine göre üç ila altı ay süreyle brüt ücretinden 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir. Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Hizmet içinde resmi bir belgeyi tahrif etmek, yok etmek, gizlemek veya sahte olarak düzenlemek, sahte belgeyi bilerek kullanmak, kullandırmak.

b) Görevi sebebiyle veya görevi sırasında doğrudan veya dolaylı olarak her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlamak, iş sahiplerinden veya öğrencilerden borç para istemek veya almak.

c) Kamu hizmetlerinin yürütülmesini engellemek, boykot ve işgal eyleminde bulunmak.

d) Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak; görevlileri, öğrencileri eğitim-öğretim alanı dışına çıkartmak; görev yapılmasına engel olmak; öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak ya da bu maksatla yapılacak hareketlere iştirak etmek.

e) Basın-yayın veya bilişim sistemlerini kullanarak amiri, iş arkadaşları, personeli, hizmetten yararlananlar veya öğrencileri hakkında gerçeğe aykırı açıklamada veya haksız isnatta bulunmak veya rızaları olmaksızın özel hayatlarıyla ilgili açıklama yapmak.

f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak suretiyle kişilere zarar vermek.

g) Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak, araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek.

h) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak.

i) (Mülga: 15/4/2020-7243/7 md.)

j) Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.

k) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek.

l) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek.

m) İlgili kanunların tanıdığı istisnalar dışında ticaret yapmak, yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak.

n) Görevi gereği öğrendiği ve gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklamak.

o) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya hizmetten yararlananlara hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek.

5-Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma: Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır. Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Başkalarına ait özgün fikir, metot, veri veya eserleri bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisine ait gibi göstermek.

b) Atama ve yükselmelerde, unvan veya derece kazanılmasında; anket uygulama, veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen katkılar dışında kişisel emek ve birikimine dayanmayan, başkaları tarafından ücret karşılığında veya ücretsiz olarak üretilmiş yayın ve çalışmalar kullanmak.

c) Özürsüz veya izinsiz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek.

6-Kamu görevinden çıkarma: Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarmadır. Kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- a) Terör niteliğinde eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütler için kullanmak ya da kullandırmak.
- b) Amire, iş arkadaşlarına, personeline, hizmetten yararlananlara veya öğrencilerine fiili saldırıda veya cinsel tacizde bulunmak.
- c) Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.
- d) Uyuşturucu veya uyuşturucu olarak kabul edilen diğer uyarıcı maddeleri kullanmak, bulundurmak, başkalarına vermek, kullanılmasını özendirmek, satmak, imal etmek.
- e) Hukuka aykırı olarak kurumun verilerini elde etmek, kaydetmek, kullanmak, depolamak, dağıtmak, değiştirmek veya yok etmek.
- f) Kurumun bilişim sistemlerinin işleyişini kasten engellemek veya bozmak.

B- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci Maddesine Göre Üniversitelerde Görev Yapan Memurlara Uygulanabilecek Disiplin Cezaları :

A - Uyarma : Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,
- b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,
- c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,
- e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- g) Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,
- h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B - Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
- b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,
- c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,
- d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- e) Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
- f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

- g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
- h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
- ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
- j) Verilen emirlere itiraz etmek,
- k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
- l) Kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak.
- m) Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C -Aylıktan kesme: Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,
- b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,
- c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,
- d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
- e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- g) (Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)
- h) (Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)
- ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- j) (Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)

D - Kademe ilerlemesinin durdurulması: Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademe ilerlemesinin 1-3 yıl durdurulmasıdır. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,
- d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,
- f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
- g) (Mülga:17/9/2004 - 5234/33 md.)
- h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
- ı) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,

- l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemediği yurda dönmek,
n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E - Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,
b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,
c) Siyasi partiye girmek,
d) Özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
f) Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,
g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
ı) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.
l) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

AKADEMİK VE İDARİ PERSONEL HAKKINDA YÜRÜTÜLEN DİSİPLİN SORUŞTIRMALARINDA UYULACAK ESAS VE USÜLLER

1- Disiplin Amirleri

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-a maddesi uyarınca, Rektör, üniversitenin; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokullarının; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.

Yukarıda belirtilen disiplin amirleri, disiplin suçu işlediği şüphesi bulunan personel hakkında resen disiplin soruşturması açabilir veya açtırabilir. Bölüm Başkanı, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalları başkanları, merkez müdürleri, hukuk müşaviri, daire başkanları ve diğer birim amirleri disiplin soruşturması açamazlar. Bu yöneticiler görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirlerine yaparlar. Bu talepler yazılı yapılmalı ve ekinde varsa dayanağı olan tüm bilgi ve belge yer almalıdır.

Disiplin soruşturması açmaya yetkili disiplin amirlerinin yardımcıları disiplin soruşturması açamazlar. Vekiller, vekalet döneminde asil gibi soruşturma açabilirler.

Disiplin amiri sadece personelin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Disiplin amirince disiplin suçu işlediği iddia edilen personelin sadece savunması alınarak verilen disiplin cezası, usulüne uygun bir disiplin soruşturması yapılmadan verildiğinden hukuka aykırı olup yargı kararı ile iptali kuvvetle muhtemeldir.

Soyut ve genel nitelikteki basit şüpheye dayanan iddia ve şikayetler, iddia ve şikayet konusu eylemi kimin işlediğinin belli olmadığı durumlarda soruşturma açılmadan önce ön inceleme yapılması uygun olacaktır. Ön incelemenin disiplin soruşturması açılması için ön görülen sürelerle riayet edilerek süratle tamamlanması gerekir.

Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması, sonucuna göre işlem yapılması zorunludur.

2-Soruşturma Açma ve Ceza Verme Zaman Aşımı Süreleri :

2547 sayılı Kanununun 53/C maddesi uyarınca disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturma açmaya yetkili disiplin amirlerince öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında bir ay içinde,

b) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında altı ay içinde, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

3- Soruşturmanın Açılması ve Yürütülmesi :

Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri yazılı olarak disiplin soruşturması başlatır. Yerleşik yargı içtihatlarında soruşturmanın en yakın disiplin amiri tarafından açılması gerektiği belirtilmiştir. Üst disiplin amirinin soruşturma açtığı veya açtırdığı disiplin olayında alt disiplin amiri ayrıca soruşturma yapamaz veya yaptırılmaz. Daha önce açılmış soruşturma varsa bunlar üst amirin açtığı veya açtırdığı soruşturma ile birleştirilir.

Disiplin amiri soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinde soruşturmacı veya soruşturma komisyonu görevlendirmelidir. Soruşturma komisyonu görevlendirmelerinde komisyon başkanı ve üyeler mutlaka belirtilmelidir. Ancak zorunlu/gerekli hallerde rektörlük oluruyla diğer birimlerden soruşturmacı görevlendirilebileceği gibi soruşturmanın objektif olarak yürütülüp tamamlanması için zorunlu olan durumlarda, gerekçe gösterilmek suretiyle soruşturmanın Rektörlük tarafından açılarak yürütülmesi de talep edilebilir.

Soruşturmacı görevlendirme yazısında, soruşturulanın açık kimlik bilgileri görev ve unvanı ve hangi fiilden/fiillerden dolayı soruşturma açıldığı açıkça belirtilmelidir. İsnat edilen suç olarak soruşturma konusu fiil/fiiller belirtilmeli, disiplin maddesi belirtilmemelidir. Soruşturmacıya talimat verir mahiyette ve verilecek cezayı önceden belirtir nitelikte görevlendirme yapılmamalıdır.

Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır. Soruşturmacı olarak görevlendirilecek kişinin soruşturmaya konu olayla/fiille ilgisinin bulunmaması, hakkında soruşturma açılanla arasında husumet veya yakınlık, menfaat ve çıkar çatışması ya da birlikteliği bulunmaması ve tarafsız olması gerekmektedir.

Soruşturmanın amacı, şüphelinin üzerine atılı disiplin suçunu işleyip işlemediğinin, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde ve süratle ortaya çıkarılmasıdır. Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.

Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür.

Soruşturmacı, yürüttüğü disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yapma yetkisini haizdir. Soruşturmacının, görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir. Soruşturmanın komisyon tarafından yürütülmesi halinde komisyon adına soruşturma komisyonu başkanı tarafından gerekli yazışmalar yapılır.

Soruşturmacı, görevlendirildiği konuyla sınırlı olarak soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları

gecikmeksizin disiplin amirine bildirir. Disiplin amirinin, tespit edilen bu yeni fiilleri disiplin soruşturmasına eklemesi durumunda bu fiiller hakkında işlem yapılabilir.

Soruşturma işlemleri bir tutanakla tespit olunur. Tutanak, işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir. Tutanak soruşturmacı, kâtip, ifade sahibi veya belge sorumluları ile yapılan işlem ile ilgili olup hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Soruşturmanın gizliliği esastır.

Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir. Disiplin amiri, talep gerekçesini değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini de dikkate alarak karar verir.

Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile disiplin mevzuatı kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Soruşturma devam etmekte iken soruşturma açılması kararında belirtilen kişi ve fiillerden başka sorumlu ya da fiillerin varlığının tespiti halinde, bu kişi ya da fiillerin de soruşturmaya dahil edilmesi soruşturmayı açan makamdan istenir. Bu durumda soruşturmayı açan makam, konuyu değerlendirerek bu fiil ya da kişilerin de soruşturmaya dâhil edildiğine ilişkin ek bir karar alarak soruşturmacıya bildirir ya da gerek görürse bu fiil ve kişiler hakkında yeni bir soruşturma açabilir. Soruşturmayı açan makam, soruşturmacı tarafından bildirilen kişi hakkında soruşturma açmaya yetkili olmadığı takdirde durumu ivedilikle Rektörlük Makamına bildirmelidir.

4- Savunma Hakkı Kapsamında Gözetilecek Hususlar :

Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Yedi günlük süre savunma talep yazısının soruşturulana tebliğinden itibaren başlar. Sürelerin hesabında savunma talep yazısının soruşturulana tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz.

Savunma talep yazısında soruşturulana hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir. Savunma talep yazısında da, soruşturmacı görevlendirme yazısında olduğu gibi hangi fiilden/fiillerden dolayı soruşturma açıldığı açıkça belirtilmelidir.

Soruşturulanın sözlü savunması ve varsa şikayetçinin sözlü beyanları alınacak ise soruşturulan veya şikayetçiye yemin ettirilmemelidir. Tanık olarak dinlenecek kişilere ise

mutlaka yemin ettirilmelidir. Soruşturulandan alınan sözlü savunma ve varsa şikayetçi ve tanıktan alınan ifadeler tutanağa geçirilerek mutlaka soruşturmacı veya soruşturma komisyonu ile birlikte bu kişiler tarafından da imzalanmalıdır. Sözlü savunması alınacak olan soruşturulan, beyanları alınacak olan şikayetçi veya tanık bu esnada yanında avukat bulundurabilir. Bu taktirde tutanağın kimlik bilgileri belirtilerek avukat tarafından da imzalanması gerekmektedir. Soruşturma gizli olup ifade sırasında, soruşturmacı ya da soruşturma komisyonu üyeleri, katip, ifade sahibi ve varsa vekili dışında kimse hazır bulunamaz. Soruşturulanın soruşturma komisyonuna itiraz ettiği hallerde itiraz soruşturma dosyası ile birlikte derhal disiplin amirine bildirilerek, disiplin amirince bir karar verilmeye kadar soruşturma işlemleri durur.

Soruşturma tamamlanıp soruşturma raporu disiplin amirine teslim edildikten sonra disiplin amirince soruşturulana, hakkında teklif edilen ceza gerekçeleri ayrıntılı olarak belirtilerek son savunma alınmasının akabinde yetkili disiplin amir ve kurullarınca karar verilmesi gerektiği yönünde yerleşik içtihat olduğundan, aksi durumda verilecek kararın mahkemelerce iptali kuvvetle muhtemeldir.

Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

5- Ceza Kovuşturması ile Disiplin Soruşturmasının Bir Arada Yürütülmesi

Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur. Mevcut deliller yeterli görülüyerek ceza mahkemesi kararına ihtiyaç duyulduğu kanaati hasıl olursa, disiplin cezasına konu fiilin hukuki denetiminden önce ceza mahkemesi kararının kesinleşmesinin beklenmesi uygun olacaktır. Bu durumda caza yargılamasının bekletici mesele yapılması gerekmektedir.

6 - Soruşturma Raporu

Soruşturmacılar tarafından soruşturma sonucunda düzenlenecek soruşturma raporunda aşağıda belirtilen hususlara yer verilmelidir :

- Soruşturmayı açan makam,
- Soruşturma görevlendirme yazısının tarih ve sayısı,
- Soruşturulanın kimliği, görevi,
- Soruşturma konuları,
- Soruşturmanın safhaları,
- Deliller,

- Alınan savunmanın ve tanık ifadelerinin özeti,
- Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığının değerlendirilmesi,
- Uygulanacak ceza teklifi. (Uygulanacak ceza teklif edilirken indirim önerilip önerilmediği, nedenleriyle birlikte belirtilmelidir.)

Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği, suçlu ise fiilin akademik personel yönünden 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı, idari personel yönünden ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtilmeli ve ceza önerilmelidir.

Raporda sadece Kanun maddesine atıf yapılarak ceza önerilmemelidir. Soruşturma sonucu tespit edilen fiil ve bu fiil ile 2547 sayılı Kanunun veya 657 sayılı Kanunun ilgili maddesinin hangi bendinde belirtilen hangi suçun işlendiği açıkça belirtilmelidir.

Soruşturma dosyasında bulunan belge asıl veya suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenmelidir.

7-Görevden Uzaklaştırma :

Görevden uzaklaştırma 2547 sayılı Kanunun 53/B maddesinde düzenlenmiştir. Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumlarında yürütülen kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen üst kuruluşlar ile yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.

Görevden uzaklaştırmaya Yükseköğretim Üst Kuruluş Başkanları ile Devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirler, vakıf yükseköğretim kurumlarında rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokullarında müdürler yetkilidir.

Rektörlerin, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve dekanların görevden uzaklaştırılması kararı disiplin amirinin teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından verilir. Görevden uzaklaştırma kararları atamaya yetkili amirlere bildirilir.

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen on işgünü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Görevden uzaklaştırma işleminden sonra süresi içinde soruşturmaya başlamayan, görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasının zorunlu olduğu durumlarda bu tedbiri kaldırmayan veya görevden uzaklaştırma işlemini keyfi olarak veya garaz ya da kini dolayısı ile

yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılacak yetkililer, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Görevden uzaklaştırılanlar, kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler. Ancak görevden uzaklaştırma süresi içinde kendilerine aylıklarının veya ücretlerinin üçte ikisi ödenir.

Göreve tekrar başlatılmanın zorunlu olduğu durumlarda, bunların aylıklarının veya ücretlerinin kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışanlar bakımından görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme süresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler ile ceza kararından evvel haklarındaki disiplin soruşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.

Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.

8- Disiplin cezası vermeye yetkili Amir ve Kurullar :

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar 2547 sayılı Kanunun 53/Ç maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre :

a-Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından, rektörler hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilir.

b-Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezaları kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu kararı ile verilir.

c-Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

d-Rektörler ve dekanlar hakkında aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın

reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da disiplin kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez. Disiplin amirinin yetkisinde olan bir ceza disiplin kurulunca, disiplin kurulunun yetkisinde olan bir ceza da disiplin amirince verilmemelidir.

Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

9-Disiplin Cezası Verilmesinde Uygulanacak Temel İlkeler :

Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler 2547 sayılı Kanunun 53/D maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Disiplin cezalarının özlük dosyasından çıkarılması için öngörülen süreler 2547 sayılı Kanunun 53/G maddesinde belirtilmiştir. Belirtilen maddede bu süreler uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl olarak düzenlenmiştir. Soruşturulan hakkında daha önce verilmiş herhangi bir disiplin cezası, bu süreler geçtikten sonra tekerrüre esas alınmaz. Örneğin: “Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.” fiili, 2547 sayılı Kanunun 53’üncü maddesinin “b” fıkrasının “1” inci bendinin “d” alt bendinde uyarma cezasını gerektiren fiil olarak sayılmıştır. Bu fiil söz konusu süreler içerisinde ikinci kez işlendiğinde bir derece ağır ceza olan kınama cezası verilecektir. Her tekerrür hükmü uygulamasında verilecek ceza kademeli olarak artırılamaz, temel cezanın bir derece ağırlığı verilir. Yani aynı fiil üçüncü kez işlenirse yine kınama cezası verilecek olup bu ceza daha üst cezaya çevrilemez.

Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Soruşturulanın daha önce aldığı cezanın mahkeme tarafından iptal edilmesi veya kanunla affedilmiş olması halleri ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. 2547 sayılı Kanunun 53’üncü maddesinin “b” fıkrasının “1” inci bendinin “a” alt bendinde uyarma cezasını gerektiren fiil olarak sayılan “Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek.” fiili dolayısıyla uyarma cezası ile cezalandırılan bir personel, 2547 sayılı Kanunun 53/G maddesinde belirtilen süreler içerisinde 2547 sayılı Kanunun 53’üncü maddesinin “b” fıkrasının “1” inci bendinin “d” alt bendinde uyarma cezasını gerektiren fiil olarak sayılan “Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.” fiilini işlemesi halinde gene uyarma cezası ile cezalandırılacak, aynı personel 2547 sayılı Kanunun 53/G maddesinde belirtilen süreler içerisinde, belirtilen Kanunun 53’üncü maddesinin

“b” fıkrasının “1” inci bendinde sayılan uyarma cezasını gerektiren fiillerden birini işlemesi halinde bu kez kınama cezası ile cezalandırılacaktır.

Yukarıda ki örneğimizde belirttiğimiz gibi uyarma cezasını gerektiren “Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.” fiilinin ikinci işlenişinde kınama cezası verilecektir. Ancak kişi daha sonra Kanunun 53’üncü maddesinin “b” fıkrasının “2” inci bendinde belirtilen ve kınama cezasını gerektiren bir fiil işlediğinde, daha önce kınama cezası aldığı için tekerrür uygulanıp daha ağır ceza verilmesi mümkün değildir. Yani tekerrür değerlendirmesi yapılırken, Kanunda fiiller için öngörülen asıl cezalar dikkate alınmalıdır. Yukarıda belirtilen örnekte olduğu gibi “Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.” fiilinin ikinci işlenişinde kınama cezası verilmesinin akabinde 2547 sayılı Kanunun 53/G maddesinde belirtilen süreler içerisinde soruşturulan uyarma cezasını gerektiren başka bir suç işlemiş ise kınama cezası alacak, ancak tekerrür sebebiyle kınama cezası almasının akabinde gene kınama cezasını gerektiren bir suç işlemesi halinde tekerrür hükümleri uygulanmayacaktır.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Burada başat kriterin soruşturulanın daha önce bir disiplin cezası almamış olması hususu olması uygun olacaktır. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıdır.

2547 sayılı Yükseköğretim kanununda ve 657 sayılı Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir. Gerçekleştiği değerlendirilen fiilin ilgili kanunlarda belirtilen disiplin suçları ile örtüşmemesi halinde, 2547 sayılı Kanunun 53/D maddesi ve 657 sayılı Kanunun 125. maddesi uyarınca mevzuatta sayılan benzer bir suç ile eşleştirilmeli, hangi açıdan benzer olduğu soruşturma raporunda açıkça belirtildikten sonra benzer olduğu değerlendirilen suç için ön görülen ceza teklif edilmelidir.

Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4’ü ile 1/2’si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu (Yüksek Disiplin Kurulu) tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.

Aylıktan kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar beş yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, ana sanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

10-Disiplin Kurulları :

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/E maddesine göre yükseköğretim kurullarında disiplin kurulları aşağıda belirtilen şekilde teşekkül eder :

Yüksek Disiplin Kurulu Yükseköğretim Genel Kuruludur.

Üniversite disiplin kurulu üniversite yönetim kuruludur. Üniversiteye bağlı birimlerin yönetim kurulları disiplin kurulu olarak görev yapar.

Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin kurulu; akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlar için rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden, memurlar için ise Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşur.

Yüksek Disiplin Kurulu hariç, disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve doktor öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde doktor öğretim üyeleri ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.

Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar. Soruşturulan ve varsa şikayetçinin disiplin kurullarında üye olması halinde bu kişilerde kendileri ile ilgili olan hususların görüşüldüğü toplantılara katılamaz.

Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

Disiplin kurullarında her üye oyunu kabul veya ret yönünde verir. Çekimser oy kullanılmaz. Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Disiplin kurulları aynı zamanda itiraz mercileri de olduğundan bizzat disiplin amirlerince verilmesi gereken uyarma ve kınama cezalarının tavsiye niteliğinde dahi olsa sonradan disiplin kurulu sıfatı ile de görev yapacak olan yönetim kurullarında görüşülmemesi gerekir.

11- Kararların İlgiliye Tebliği ve Kişilerle Yapılacak Yazışmalar :

Disiplin cezası tebliğ yazısında, soruşturma konusu fiil ve verilen disiplin cezası açıkça belirtilir. Ayrıca, verilen disiplin cezasına karşı itiraz usul ve süresi de belirtilir. İtiraz süresinin net olarak hesaplanabilmesi için ceza tebliğlerinin soruşturulana imza karşılığı ve tebliğ tarihi belirlenecek şekilde yapılması önem arz etmektedir. Evrakın elden verilmesi halinde alınacak imzalı belge dosyada muhafaza edilir. Diğer hususlarda. Zimmet defteri ile tebligat yapılması durumunda, zimmet defterine tebliğ tarihi mutlaka işlenmeli ve defterin ilgili sayfasının fotokopisi soruşturma dosyasına eklenmelidir. Posta yoluyla yapılan ceza tebliği ise

soruşturulanın MERNİS adresine Tebligat Kanununun 21. Maddesine göre tebligatı kanıtlamaya elverişli vasıtalarla gönderilmelidir.

12-Disiplin Cezalarına İtiraz

2547 sayılı Kanununun 53/F maddesine göre disiplin cezalarına itiraz edilebilecek amir ve kurullar şunlardır:

a- Uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı üniversite disiplin kuruluna, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir. Cezayı veren disiplin amiri disiplin kurullarına katılamaz. Bu halde ilgili disiplin kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.

b-Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yükseköğretim üst kuruluşlarında görev yapan personel için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.

İtiraz süresi, cezanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gündür. İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir.

İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

13-Disiplin Cezalarının Birimlere Bildirilmesi :

Verilen tüm disiplin cezaları Personel Daire Başkanlığına, “uyarma” ve “kınama” cezası dışındaki cezalar ayrıca Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına ve maaş mutemetliğine bildirilir. Personel Daire Başkanlığı, cezaları bilgi sistemlerine işler. Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Varsa ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da gerekli yazışmalar yapılır.

14- Özlük Dosyasında Saklama (Md. 53/G)

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/G maddesine göre disiplin cezaları ilgililerin özlük dosyalarında saklanır. Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir. Atamaya yetkili amir kararını verirken, ilgili kişinin birim amirlerinin görüşlerine de başvurabilir.